

ת"פ 12856/05/19 - מדינת ישראל נגד ליאל קרוונאי

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 12856-05-19 מדינת ישראל נ' קרוונאי
בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אפרת פינק
התביעה
מדינת ישראל
ע"י שלוחת תביעות רחובות
נגד
הנאשם
ליאל קרוונאי
ע"י ב"כ עו"ד ניר יסלוביץ'

החלטה

מבוא וטענות הצדדים

1. בא כוח הנאשם הגיש בקשה לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 ועתר לקבלת המסמכים הבאים הדרושים לו, לטענתו, לצורך ביסוס טענה לאכיפה בררנית:
 - כל כתבי האישום שהוגשו בין השנים 2016 - 2020 בעבירות אלימות, שעניינם בעבירות חוץ.
 - נתונים מלאים ביחס לכל המקרים, בהם לכאורה התקיימה עבירת אלימות מחוץ לישראל, ומה עלה - אם עלה בגורלם של מקרים אלה בשנים 2016 - 2020.
 - ככל שלא הוגש כתב אישום, מסמך מסכם הכולל תיאור ההחלטה לסגור את התיק וליבת העובדות ששימשו בסיס להחלטת הסגירה.
2. לטענתו, הנאשם הועמד לדין בגין עבירה שבוצעה לכאורה בחו"ל והיא עבירת חוץ, אולם ההעמדה לדין היא בניגוד למדיניות ההעמדה לדין הנוהגת ובכך יש כדי להפלות את הנאשם ביחס לאחרים.
3. עוד טען בא כוח הנאשם, כי החומר המבוקש נועד לבחון את מדיניות האכיפה הננקטת נגד חשודים ונאשמים שביצעו עבירה בחו"ל. לטענתו, חיפוש שנעשה במאגרי מידע, מאגרים משפטיים או פורומים מקצועיים מעלה, כי הגשת כתב אישום נגד מי ששהה בחו"ל בעת אירוע אלימות, בנסיבות דומות, הוא נדיר. עוד הוסיף, כי המידע המבוקש אינו נגיש ונמצא בידי התביעה.
4. התביעה טענה לעומת זאת, כי על הטוען לפגם בחזקת התקינות המנהלית, להפריך חזקה זו. על הנאשם היה להביא שורה של דוגמאות ללמד, כי במקרים זהים נוהגת התביעה באופן שונה. אולם הנאשם לא עשה כן ובכך לא הרים ולו ראשיתו של נטל להוכחת טענותיו. מכאן טענה, כי לא עלה בידי הנאשם להקים תשתית להוכחת אכיפה בררנית.
5. עוד טענה, כי גם אם מדובר בכתב אישום ראשוני מסוגו או מהותו, אין בכך כדי ללמד בהכרח על אכיפה

בררנית או כדי ללמד כי התביעה אינה אוכפת עבירות חוץ דומות.

6. לטענתה, הוחלט להגיש כתב אישום נגד הנאשם, משום שמיוחסים לו מעשים חמורים במסגרת אירוע שהתרחש בין שני ישראלים מחוץ לישראל. המתלונן חזר לישראל והחליט להגיש בישראל תלונה בגין האירוע המיוחס, כך שהאירוע עצמו נחקר בישראל.

7. התביעה הוסיפה וטענה, כי אכן חיפוש במאגרים אינו מעלה מקרים רבים דוגמת מקרה זה, אולם די במקרים שהתגלו בהם הוגש כתב אישום בגין עבירות חוץ שעניינן אלימות. בכלל זה הפנתה לתיקים הפלייליים הבאים: ת"פ 3155/06, ת"פ 4338/04 ות"פ 34004-09-14.

8. בא כוח הנאשם השיב וטען, כי תגובת התביעה מלמדת, שאכן אין בנמצא מקרים דומים רבים. לטענתו, מיעוט המקרים מלמד על מדיניות התביעה שלא להגיש כתבי אישום בגין קטטות בין צעירים שאירעו בחו"ל. עוד הוסיף, כי תגובת התביעה מלמדת על הפליית הנאשם ביחס לאחרים. לביסוס טענותיו הוסיף והפנה בא כוח הנאשם לכתבה ב-YNET בדבר אירוע אלימות שהתרחש ברומניה בין תושבי ישראלים ושלא הוגש כתב אישום בגינו.

מכאן טען, כי הואיל והמידע המבוקש אינו מצוי בידי הנאשם ואין לו אפשרות להשיגו, על התביעה להעמידו לעיונו.

9. בהמשך לדיון שהתקיים ביום 29.6.20 ניתנה לתביעה ארכה להשלמת הפנייה לכתבי אישום רלוונטיים נוספים. בהשלמת הטיעון הפנתה התביעה לארבעה מקרים נוספים בהם הוגשו כתבי אישום בגין עבירות חוץ בתחום האלימות.

לטענת התביעה, מקרים אלו מלמדים, כי בניגוד לטענת בא כוח הנאשם, בשנים האחרונות הוגשו כתבי אישום בגין עבירות אלימות שבוצעה בחו"ל על ידי תושבי מדינת ישראל.

10. בא כוח הנאשם הוסיף ודרש לעיין בכתבי האישום שאליהם הפנתה התביעה. כן טען, כי כתבי האישום שאליהם הפנתה התביעה אינם דומים לאירוע מושא כתב האישום, שכן עניינם בעבירות אלימות בתוך המשפחה או בעבירות מין. לטענתו, אחד האירועים שאליהם הפנתה התביעה התרחש בישראל ואין בגזר הדין כל זכר לכך שהעבירות בוצעו בחו"ל.

בא כוח הנאשם חזר וטען, כי מיעוט המקרים מלמד שעלה בידי ההגנה לעמוד בנטל המוטל עליה ומכאן שיש להיעתר לבקשה לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי.

11. התביעה הוסיפה והשיבה, כי כתבי האישום שאליהם הפנתה אינה קשורים במישרין לכתב האישום והעברתם לידי הנאשם תביא לפגיעה קשה בפרטיות של צדדים שלישיים. עם זאת, הסכימה התביעה לאפשר לבא כוח הנאשם לעיין בכתבי האישום ללא צילומם. בהמשך, גם העבירה לעיון הנאשם שניים מכתבי האישום.

לטענתה, עבירות מין ועבירות אלימות בתוך המשפחה הן עבירות אלימות לכל דבר ועניין והאבחנה שמנסה בא כוח הנאשם לערוך היא מלאכותית. עוד טענה, כי בקשת הנאשם להשית על התביעה החובה לאתר את כל התיקים ולבדוק כל תיק לגופו תפיל עליה נטל בלתי סביר.

דין והכרעה

12. הסוגיה של העברת רשימת כתבי אישום או תיקים שנסגרו בעבירה מסוימת נדונה בשנים האחרונות בפסיקת בית המשפט העליון.
13. בפסק הדין בעע"מ 2398/08 **מדינת ישראל ואח' נ' אליצור סגל** (19.6.11) דן בית המשפט העליון בשאלה אם יש מקום להעביר לעיונו של נאשם רשימה של החלטות על העמדה לדין ואי העמדה לדין בעבירות המגבילות את חופש הביטוי, וזאת לפי חוק חופש המידע. בית המשפט העליון קבע, כי לנאשם ישנה זכות עיון ציבורית וזכות עיון פרטית לקבלת המידע הרלוונטי. עם זאת, יש לאזן זכויות אלו אל מול הקצאת המשאבים הנדרשת, לרבות מספר התיקים ומורכבות השליפה. עוד נפסק, כי גם אם הבקשה מכבידה, על הרשות לבחון, אם ניתן להיעתר לבקשה באופן חלקי, ובכך למנוע התדיינות משפטית (וראו, גם: עע"ם 1786/12 **ג'ולאני נ' מדינת ישראל - המשרד לביטחון פנים** (20.11.13)).
14. בהמשך לכך קבע בית המשפט העליון, שככלל, כאשר הבקשה נועדה לבסס טענה להגנה מן הצדק, שאינה נוגעת לאישום לגופו, המסגרת המתאימה לבירור טענות מסוג זה היא לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי (עע"ם 2668/15 **מדינת ישראל נ' וייס** (18.11.15)); בש"פ 2242/16 **מדינת ישראל נ' מזרחי** (31.3.16); בג"צ 4922/19 **נוה נ' מדינת ישראל** (9.12.19)).
15. על הנאשם הטוען לאכיפה בררנית במסגרת ההליך הפלילי להוכיח, כי בוצעה לכאורה הבחנה לא ראויה בין מי שנתונייהם הרלוונטיים שווים. רק לאחר שהוצג בסיס ראייתי, כאמור, מתערערת חזקת התקינות והנטל יעבור אל כתפי הרשות המנהלית, אשר תתבקש להוכיח כי האכיפה התבססה על שיקולים ענייניים בלבד. אם נמצא לכאורה יסוד בראיות לטענה של אכיפה בררנית, ובשלב הראשוני אין להכביד בדרישה, יועבר הנטל לסתור את טענת האכיפה הבררנית אל כתפי הרשות. בשלב זה, התביעה יכולה להראות כי לא חרגה ממדיניות האכיפה המקובלת במקרים דומים (ע"פ 6328/12 **מדינת ישראל נ' פרץ**, בסעיף 38 (10.9.13)).
16. עוד קבע בית המשפט העליון, כי גם על המבקש מידע לצורך ביסוס טענתו בדבר אכיפה בררנית להניח תשתית ראשונית לצורך קבלת מידע הנוגע למדיניות האכיפה, וזאת מבלי לקבוע מסמרות באשר לרף הנטל הראשוני הנדרש מהנאשם (**ענין נוה**, בפסקאות 28 - 29).
17. בא כוח הנאשם טען, כי הנאשם הופלה ביחס לאחרים וכי החומר המבוקש דרוש לו לצורך ביסוס טענתו בדבר אכיפה בררנית. התביעה טענה, לעומת זאת, כי לא עלה בידיו להוכיח קיומה של אכיפה בררנית.
- כאן המקום להעיר, כי נראה שהצדדים הקדימו בהעלאת טענותיהם באשר לקיומה או היעדרה של אכיפה בררנית, שכן טרם הונחה לפניי בקשה לביטול כתב האישום, בהקשר זה, וממילא אין מקום לדון בטענות בדבר אכיפה בררנית בשלב זה (כך גם אירע **בענין נוה**, בפסקה 29, שם הוחזר העניין לדון בטענות בדבר אכיפה בררנית).
18. האם עלה בידי הנאשם לעמוד בנטל הראשוני הנדרש, על מנת לחייב את התביעה להעביר את מלוא המידע המבוקש, או שמא עלה בידי התביעה להפריך נטל זה?

19. ראשית - לבקשה לעיין בכתבי אישום דומים.
20. בא כוח הנאשם טען, כי אין בידו להניח את התשתית הראשונית הנדרשת, משום שהחומר המבוקש אינו מצוי בידיו ואין בנמצא כתבי אישום דומים. לפי טענתו, בעוד שבמקרים דומים אחרים אין מגישים כתב אישום, בעניינו של הנאשם הוחלט על הגשת כתב אישום תוך הפלייתו.
21. בשל אופי טענת בא כוח הנאשם - בדבר "האין" ולא בדבר "היש" - הועבר הנטל לתביעה להראות, באופן ראשוני, כי ישנם כתבי אישום דומים, וזאת בניגוד לטענת בא כוח הנאשם. התביעה הפנתה בטיעוניה תחילה לשלושה כתבי אישום ובהמשך לארבעה כתבי אישום נוספים. לאחר מכן, צמצמה הרשימה לשישה כתבי אישום בלבד. התביעה העבירה לבא כוח הנאשם את תמצית פרטיהם של ארבעה מכתבי האישום והעבירה לעיונו שניים מהם. אתיחס לתיקים שאליהם הפנתה התביעה, כדלקמן:
- ת"פ (פ"ת) 3155/06 - כתב האישום ייחס לנאשם בחמישה אישומים עבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות ואיומים כלפי בת זוג שאירעו באירלנד. צורף כתב האישום וגזר הדין.
 - ת"פ (נצ') 4338/04 - כתב האישום ייחס לנאשם ריבוי עבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, שתי עבירות של תקיפת בנסיבות מחמירות הגורמת חבלה והטרדה באמצעות מתקן בזק. כל העבירות בוצעו כלפי בת זוגו, חלקן במצרים. צורף כתב אישום וכן צורפה החלטה בטענות מקדמיות, שלפיה למרות שנפל פגם בהגשת כתב האישום ללא אישור היועץ המשפטי לממשלה, משהוגש האישור בדיעבד, אין להורות על ביטול כתב האישום.
 - ת"פ (י-ם) 34003-09-14 - כתב האישום ייחס לנאשם עבירות מין כלפי בתו שאירעו בארה"ב. לא צורף כתב האישום, אולם צורפה החלטה לביטול כתב האישום מחמת דיני ההתיישנות שבארה"ב. התביעה חזרה בה מטענותיה לגבי כתב אישום זה.
 - ת"פ (פ"ת) 17615-09-13 - כתב האישום ייחס לנאשם ארבעה אישומים בעבירות אלימות כלפי בת זוג. האישום השני כולל עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות שאירעה במוסקבה. בהסדר דיוני נמחקו האישום השני והרביעי, משמע גם האישום השני שייחס עבירת חוץ ולפיכך גזר הדין אינו מתייחס לאישום זה.
 - ת"פ (ת"א) 43272-03-20 - נטען אמנם על ידי התביעה, כי בכתב האישום שנים עשר אישומים בעבירות אלימות כלפי בת זוג מתוכם ארבעה אישומים בגין עבירות חוץ, שאירעו באי פוקט בתאילנד, בטאבה שבמצרים, באמסטרדם שבהולנד ובאיסטנבול שבטורקיה. אולם כתב האישום שהועבר לעיוני כלל אך שישה אישומים ולא כלל עבירות חוץ כלשהן ומכאן שאין בידי להתייחס לכתב אישום זה. ניתן להניח, שככל שהיו שנים עשר אישומים בגרסה כלשהי של כתב האישום, כטענת התביעה, שכללו עבירות חוץ, הרי שהתביעה ויתרה עליהן בשלב כלשהו.
 - ת"פ (נת') 49696-07-20 - כתב האישום כולל עבירה של תקיפת בת זוג הגורמת חבלה שאירעה באודסה שבאוקראינה;
 - פל"א 551733/19 - נטען אמנם על ידי התביעה, כי טיטוט כתב האישום כוללת שני אישומים, שאחד מהם בעבירה של תקיפת בת זוג שאירעה בטורקיה. אולם, הוגשה טיטטה הכוללת אך אישום אחד שהוא איננו

כולל עבירת חוץ. מטעם זה, אין בידי להתייחס לכתב אישום זה. גם כאן, לא הובהרו הנסיבות בהן נמחקה עבירת החוץ, ככל שאכן היתה בכתב האישום ונמחקה.

22. עיון בכתבי האישום, בהחלטות ובגזרי הדין שצירפה התביעה מגלה שעניינם בעבירות אלימות או מין בתוך המשפחה. חלק מכתבי האישום לא כלל עבירות חוץ, בניגוד לטענת התביעה וייתכן כי הושמטו עבירות חוץ שהיו בכתבי האישום מלכתחילה. לטענת בא כוח הנאשם לא ניתן להשוות בין עבירות אלו לעבירות של אלימות שאינן בתוך המשפחה. מבלי לקבוע מסמרות בשאלה זו, המוקדמת לשלב שלפניי, התביעה הרימה את הנטל הראשוני להראות, כי היא מגישה כתבי אישום בגין אירועי אלימות בעבירות חוץ, וזאת בניגוד לטענת בא כוח הנאשם בבקשתו הראשונית, ולמרות שהלה לא עמד בנטל ראשוני כלשהו. מטעם זה, אינני מוצאת מקום לחייב את התביעה להעביר את רשימת כל כתבי האישום שהוגשו בגין עבירות אלימות שאירעו מחוץ לישראל. לא ניתן להימנע מלהעיר בהקשר זה, כי גם לא נהיר כיצד רשימה של כתבי אישום יכולה היתה לסייע לבא כוח הנאשם בטענותיו בדבר אכיפה בררנית, שכן ככל שהוגשו כתבי אישום נוספים, לכל היותר יהיה בכך כדי לפגוע בטענותיו ולא לבססן. מכאן, שבקשת בא כוח הנאשם לחייב את התביעה להעביר לעיונו את כל כתבי האישום שהוגשו בין השנים 2016 - 2020 בעבירות אלימות שאירעו מחוץ לישראל - נדחית.

23. למרות שלא נמצא בסיס לבקשה להעברת כתבי האישום במלואם, במסגרת ההליך התביעה הסכימה תחילה להעביר לעיון בא כוח הנאשם את כתבי האישום שהעבירה לעיון בית המשפט מבלי שיעתיקם בשל הפגיעה בצדדים שלישיים. בהמשך, גם העבירה לבא כוח הנאשם שניים מכתבי האישום. משהעבירה התביעה חלק מכתבי האישום, אינני רואה מניעה בהעברת כל כתבי האישום שהועברו לעיוני, תוך השמטת שמות המעורבים לשם הגנה על פרטיותם. רשמתי לפניי כי בא כוח הנאשם יעשה שימוש בכתבי אישום אלו לצורך הליך זה בלבד.

24. שנית - לבקשה לעיין במלוא הנתונים ביחס לכל המקרים, בהם לכאורה התקיימה עבירת אלימות מחוץ לישראל, ומה עלה - אם עלה בגורלם של מקרים אלה בשנים 2016 - 2020.

25. בדיון בבקשה לגלות מידע הנוגע למכלול מקרים בהם התקיימה לכאורה עבירת חוץ לא ניתן להתעלם מהטענה בדבר הכבדה על מערכת אכיפת החוק באיתור הנתונים, כטענת התביעה. לא ניתן לצפות מהתביעה, בהקשר זה, כבקשת בא כוח הנאשם לאתר את כל המקרים בהם התקיימה עבירת אלימות מחוץ לישראל. למעשה, ייתכן ומקרים אלו לא הבשילו אפילו לחקירה אם לא הוגשה תלונה או שלא הועברו מהמשטרה לתביעה בשל מכלול נימוקים, שכלל אינם קשורים לייחוס עבירת החוץ. כך למשל, לא ניתן כלל לדעת מה היו הנסיבות אשר הובילו לאי הגשת כתב אישום - ככל שלא הוגש - במקרה שאליו הפנה בא כוח הנאשם ואשר על דבר קיומו למד מתוך פרסום ב-YNET. לפיכך, בקשת בא כוח הנאשם לקבלת כל המקרים בהם נעבר עבירת חוץ נדחית, מן הטעם כי לא הניח תשתית להצדקה לקבלת פירוט כזה ומחמת ההכבדה על התביעה.

26. שלישית, ביחס לבקשת בא כוח הנאשם לקבל מסמך מסכם הכולל תיאור ההחלטה לסגור את התיק וליבת העובדות ששימשו בסיס להחלטת הסגירה, באשר לכל המקרים בהם נעברה עבירת חוץ.

27. בהחלטה בדבר בקשה זו יש לקחת בחשבון את הסכמת התביעה, כי כמעט ואין בנמצא כתבי אישום

הכוללים עבירות אלימות שאירעו מחוץ לישראל. למעשה, עיון בכתבי האישום ובהחלטות שהוגשו לבית המשפט מלמד, כי גם בתיקים שבהם נטען כי ישנן עבירות חוץ, לא בכולם נותרו עבירות החוץ על כן. משמע, כי בא כוח הנאשם הניח תשתית ראשונית לטענה, כי יש מיעוט כתבי אישום מהסוג שיוחס לו. לא ניתן היה ללמוד מתגובות התביעה ומטיעוניה את הטעם למיעוט כתבי האישום או את הטעם למחיקת עבירות חוץ שהיו בכתבי האישום ואם יש בכך כדי ללמד על מדיניות של התביעה הרלוונטית לדיון. יתר על כן, מבלי לקבוע מסמרות בשלב זה, ייתכן שיהיה מקום לייחס משקל להיעדר כתבי אישום כלשהם בעבירות אלימות בין מי שאינם בני משפחה, שאירעו מחוץ לישראל.

28. גם אין בבקשה זו הכבדה ממשית, כפי שתוארה ביחס לבקשה הכללית לקבלת מכלול המידע ביחס לכל האירועים. יש לזכור, כי הואיל ונדרש אישור היועץ המשפטי לממשלה להגשת כתב אישום בכל תיק כזה המייחס עבירת חוץ, ניתן להניח, שגורם אחד מרכז את כל התיקים שבנדון, ככל והוחלט שלא לסגור מטעמים אחרים. משמע, שככל והוגשה תלונה, החומר הועבר לתביעה והיא לא החליטה לסגור את התיק בשל היעדר ראיות או היעדר עניין לציבור, ניתן להניח שהתיק עובר לאישור היועץ המשפטי לממשלה קודם להגשתו והוא מרכז את כל התיקים מסוג זה. יתר על כן, ככל שהיועץ המשפטי לממשלה החליט שאין מקום להגיש כתב אישום בגין עבירת אלימות שנעברה מחוץ לישראל, מטעמים הקשורים להיותה של העבירה עבירת חוץ, ייתכן ויהיה בכך כדי לתרום לדיון בבקשה לביטול כתב האישום, ככל שתוגש, מחמת אכיפה בררנית.

סוף דבר

29. הבקשה לעיון במכלול כתבי האישום שעניינם בעבירות אלימות שהן עבירות חוץ מהשנים 2016 - 2020 - נדחית. עם זאת, התביעה תעביר בהתאם להצהרתה ולרשימה החלקית של כתבי האישום שכבר העבירה לעיון בא כוח הנאשם, את כתבי האישום הנזכרים למעלה, שטרם העבירה.

30. גם הבקשה לעיון במכלול המקרים בהם נעברה לכאורה עבירת אלימות מחוץ לישראל בין השנים 2016 - 2020 - נדחית.

31. בקשת בא כוח הנאשם לקבל מסמך המרכז את ריכוז ההחלטות לסגור תיקים מהשנים 2016 - 2020 - וליבת העובדות ששימשו בסיס להחלטת הסגירה - מתקבלת בחלקה, כך שהתביעה תעביר בשלב ראשוני רשימה של כל התיקים שהגיעו להחלטת היועץ המשפטי לממשלה בגין עבירות אלימות שאירעו מחוץ לישראל בין השנים 2016 - 2020 והוחלט שלא להגיש כתב אישום בגינם. הרשימה תכלול את מספר הפל"א, העבירה, מהותה והנימוק לסגירת התיק. ככל שבא כוח הנאשם יסבור שיש מקום להגיש בקשה משלימה לעיון בחומר נוסף הנוגע לתיקים אלו, לאחר קבלת הרשימה, יהיה רשאי לעשות כן.

32. התביעה תעביר את המסמך האמור לבא כוח הנאשם תוך 45 ימים. הליך הגישור יתקיים כסדרו ביום 11.1.21.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ב' טבת תשפ"א, 17 דצמבר 2020, בהעדר
הצדדים.